

Sygn. akt III AUa 1225/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSO del. Beata Górka
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014 r. w Szczecinie

sprawy B. D. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do wypłaty dodatku dla sieroty zupełnej

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 września 2013 r. sygn. akt VI U 488/13

oddala apelację.

SSO del. Beata Górka SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III AUa 1225/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał B. D. (1) prawo do dodatku dla sieroty zupełnej za okres wsteczny od 1 marca 2009 roku do 29 lutego 2012 roku.

B. D. (1) w odwołaniu od decyzji wniosła o przyznanie jej dodatku za okres sprzed 3 lat. Ubezpieczona wskazała, że jest osobą niepełnosprawną.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, wskazując, że zgodnie z art. 133 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS zwanej dalej ustawą emerytalną, prawo do świadczenia może być wypłacone za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek, jeśli odmowa

lub przyznanie świadczenia w wysokości niższej niż należna była wynikiem błędu organu rentowego. W przypadku ubezpieczonej świadczenie zostało wypłacone za maksymalny czyli trzyletni okres wsteczny.

Wyrokiem z dnia 18 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że B. D. (1) urodziła się (...) Decyzją z sierpnia 1973 r. organ rentowy przyznał jej rentę rodzinną po zmarłym 3 sierpnia 1973 r. ojcu B. D. (2), jako uczennicy. Od 30 grudnia 1975 r. B. D. (1) ma przyznane prawo do stałej renty rodzinnej po zmarłym ojcu jako osoba całkowicie niezdolna do pracy oraz do samodzielnej egzystencji. Matka ubezpieczonej A. D. zmarła w dniu 19 lutego 1994 r. W dniu 30 marca 2012 r. (data wpływu do ZUS) B. D. (1) złożyła w organie rentowym wniosek o przyznanie dodatku sierocego do renty rodzinnej, wskazując, że sierotą zupełną została 19 lutego 1994 r. wraz z chwilą śmierci matki. Ubezpieczona wskazała, że odpis skrócony aktu zgonu matki został złożony już w 1994 r., jednakże do chwili obecnej ubezpieczonej nie przyznano dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej. Decyzją z dnia 20 czerwca 2012 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej od dnia 1 marca 2012 r. tj. od miesiąca złożenia wniosku dodatek sierocy dla sieroty zupełnej.

Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji wskazując, że organ rentowy powinien jej przyznać prawo do dodatku sierocego już od momentu śmierci jej matki. Ubezpieczona wskazała, że pracownik ZUS wprowadził ją w błąd wskazując, że dodatek ten jej się nie należy, stąd stosowny wniosek złożyła dopiero w kwietniu 2012r. Ubezpieczona dodatkowo wniosła o przyznanie jej odsetek za okres, kiedy wypłacano jej zaniżone świadczenie.

Organ rentowy rozpoznając powyższe odwołanie przyznał ubezpieczonej prawo do dodatku sierocego dla sieroty zupełnej za okres od 1 marca 2009 r. do 28 lutego 2012 r. tj. za okres 3 lat wstecz licząc od miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku. Organ rentowy przyznał, że ubezpieczonej nie wypłacano należnego dodatku sierocego w wyniku błędu pracownika ZUS. Organ rentowy wypłacił ubezpieczonej wyrównanie dodatku sierocego w kwocie 15932,34 zł (w tym odsetki 3732,06 zł).

W przedmiotowych okolicznościach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że wyrównanie wysokości zaniżonego świadczenia wyłącznie za okres od 1 marca 2009 r. do 28 lutego 2012 r. tj. za okres 3 lat od złożenia przez ubezpieczoną wniosku o przeliczenie świadczenia było w pełni uzasadnione w świetle brzmienia art. 133 ust.1 pkt 2 ustawy emerytalnej. Zdaniem Sądu pierwszej instancji powołany przepis nie daje podstawy prawnej do przyznania podwyższonych świadczeń od daty powstania prawa do nich, jeżeli prawo to powstało wcześniej niż trzy lata przed zgłoszeniem wniosku, nawet w przypadku jeżeli niezrealizowanie tego prawa było następstwem błędu organu rentowego. Użyte w omawianym przepisie określenie "błąd organu rentowego" obejmuje sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania podwyższonego świadczenia lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Za takie przyczyny można uznać wszelkie zaniedbania tego organu, w tym także popełnioną na skutek niedbalstwa pracownika omyłkę przy kompletowaniu dokumentacji i wydawaniu decyzji.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła ubezpieczona, która zaskarżyła rozstrzygnięcie w całości. Wskazała, że pracownica organu rentowego wadliwie pouczyła ją, że dodatek należy się jedynie osobom uczącym się. Podkreśliła, że jest osobą niepełnosprawną, niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy należycie zebrał materiał dowodowy, prawidłowo go ocenił i trafnie ustalił, że nie ma podstaw prawnych do wypłaty ubezpieczonej świadczenia za okres wcześniejszy aniżeli 3 lata wstecz od miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o przeliczenie świadczenia. Zgodnie z art. 133 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości,

przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Jeżeli wydana decyzja co do prawa lub wysokości była wynikiem błędu organu rentowego, wówczas świadczenie wypłaca się za trzy lata wstecz, licząc od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie prawa lub jego wysokości. Błędem organu rentowego będzie każda okoliczność nie leżąca po stronie ubezpieczonego, która doprowadziła do wadliwej decyzji, np. brak profesjonalizmu urzędników, niewłaściwa interpretacja, niejasność sformułowań przepisów, błędna wykładnia, pomyłki pracodawców w zaświadczeniach.

W niniejszej sprawie ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie dodatku sierocego do renty rodzinnej 30 marca 2012 roku z uwagi na śmierć matki, która nastąpiła 19 lutego 1994 roku. Akt zgonu matki został przedłożony organowi rentowemu już w 1994 roku, a powodem zwłoki w złożeniu wniosku wcześniej była wadliwa informacja pochodząca od pracownika organu rentowego. Pracownik podał wówczas ubezpieczonej, że nie przysługuje jej dodatek sierocy z uwagi na, że nie jest osobą uczącą się. Dopiero 8 lat później ubezpieczona zdecydowała się na złożenie wniosku o przyznanie dodatku, który został uwzględniony.

W opisanym stanie faktycznym zastosowanie przez Sąd pierwszej instancji art. 133 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach było uzasadnione. Jak słusznie ocenił ten Sąd nieprzyznanie ubezpieczonej prawa do dodatku było wynikiem niewłaściwego pouczenia przez pracownika organu rentowego, które zasadnie zostało zakwalifikowane jako błąd organu w rozumieniu art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej. Organ rentowy dysponował aktem zgonu matki B. D. (1). Zatem, jak zasadnie przyjął Sąd pierwszej instancji organ rentowy dopuścił się błędu, który polegał na tym, że nie przyznał ubezpieczonej prawa do dodatku w sytuacji, w której mógł i powinien wydać decyzję prawidłową, tj. taką, która przyznawałby ubezpieczonej prawo do dodatku już od 1994 roku.

Jednakże apelująca nie ma racji, że wskutek błędu organu rentowego należy się jej świadczenie za cały okres błędu organu rentowego. Świadczenie wypłaca się, uwzględniając wykładnię art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej przyjętą przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 czerwca 2005 r., sygn. akt III UZP 1/2005, LexPolonica nr 380738, z której wynika, że świadczenie przyznaje się poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do świadczenia, jednak nie wcześniej niż za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek (art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy). Ponieważ ubezpieczona złożyła wniosek o prawo do dodatku 30 marca 2012 roku świadczenie to mogło zostać jej przyznane najwcześniej od 1 marca 2009 roku, jak słusznie ocenił organ rentowy. Decyzja organu rentowego jest zatem prawidłowa.

Tak argumentując Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do wydania orzeczenia zgodnego z wnioskiem apelacji i na podstawie art. 385 k.p.c. apelację ubezpieczonej oddalił jako niezasadną.

SSO (del.) Beata Górską SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka